

Nr 315.

Av herr Andersson, Elon, m. fl., om provisorisk sänkning av den statliga inkomstskatten.

Det står nu klart att 1949 års skattekommitté inte kan framlägga förslag till sänkning av den direkta statliga beskattningen i så god tid, att proposition härom kan föreläggas innevarande riksdags vårsession. En *provisorisk* sänkning av den direkta statliga inkomstskatten är då enligt vår mening att förordas. De skäl som tala härför äro bl. a. följande.

En sänkning av den direkta statliga beskattningen är en av de väsentliga uppgifterna i nuvarande läge. Den kan icke sättas i sista hand, utan tillhör de angelägna reformerna. Det synes oss lämpligt att riksdagen redan i år markerar sin uppfattning härom genom ett beslut om provisorisk sänkning av den statliga inkomstskatten, även om denna sänkning varken blir så stor som önskvärt eller får precis den utformning som kan tänkas bli bestående.

Då vi förutsätta att en höjning av de kommunala ortsavdragen skall äga rum, liksom viss modifikation av den statliga beskattningen, torde en balanserad budget kunna ernås endast genom beslutsam sparsamhetspolitik. Återhållsamhet med nya kostnadskrävande reformer blir därför för den närmaste framtiden av nöden. Å andra sidan är det oss angeläget att framhålla den gynnsamma verkan en sänkning av den direkta beskattningen med all sannolikhet kommer att få på produktion och sparande. Skatteunderlagets storlek kommer som följd härav att steg för steg undergå ökning. Vi äro alltså icke villiga att anse att statskassan lider en förlust, som är lika stor som skattesänkningen. Den återvinning som erhålles genom sänkningens positiva verkningar måste självfallet tagas med vid bedömningen. Det är ett rent statistiskt betraktelsesätt att inte erkänna riktigheten av en sådan uppfattning. Från denna utgångspunkt ligger det alltså i alla folkgruppers intresse att en generell skattesänkning genomföres.

Den inverkan på inkomstfördelningen mellan folkgrupperna som skattelettningen skänker kan ej bedömas efter den omedelbara effekten på skattestryckets storlek i respektive inkomstklasser. I själva verket torde de folkgrupper som ej betala någon skatt alls och därför inte kunna erhålla någon skattelindring säkerligen i längden få den ej minsta nyttan härav. Den stimulans, som sänkningen medför, ökar nämligen vår produktion och höjer levnadsstandarden för alla.

Som i motionerna I: 298 och II: 379 vid 1949 års riksdag anfördes, har de

senaste årens inflation medfört en höjd nominell inkomstnivå. Skattetrycket har därvid undergått en ej oväsentlig skärpning i förhållande till vad som avsågs vid det nuvarande skattesystemets utarbetande år 1946. Sålunda har en person, som nu har en taxerad inkomst på 6 600 kronor, i stället för 6 000 kronor för ett par år sedan i verkligheten — före skattebetalningen — i stort sett oförändrad realinkomst. På dessa 6 600 kronor utgår dock till staten en rätt väsentligt högre andel i inkomstskatt än vad förhållandet var med 6 000-kronors-inkomsten. Självfallet drabbas alla skattebetalare av denna inflation, och en sänkning av inkomstbeskattningen som kompensation för skatteskarpningsen är sålunda redan av detta skäl mycket väl motiverad.

Skattelättnaden bör, såsom vi redan föregående år föreslog, erhållas genom att uttagsprocenten för den statliga inkomstskatten sänkes från 100 till 90. En sådan variation av uttagsprocenten förutsattes skulle kunna komma till användning av den kommitté som under dåvarande finansminister Wigforss' ordförandeskap utarbetade de nu gällande skalorna för inkomstbeskattningen.

En sänkning av denna art medför en skattelättnad för det stora flertalet skattebetalare. Endast de allra största inkomsttagarna och personer som ha betydande inkomster och samtidigt äro innehavare av miljonförmögenheter undantagas härifrån. För dessa gruppers del dämpas skattetrycket redan nu genom den speciella 80-procentsspärregeln. Någon sänkning kommer sålunda i dessa fall inte att äga rum.

En skattesänkning av här föreslagen art medför minskade inkomster för statskassan med omkring 150 miljoner kronor per budgetår, frånsett de så småningom uppträdande gynnsamma verkningarna på skatteunderlaget. Eftersom vi förorda sänkning fr. o. m. den 1 januari 1951 komma vid två av de sex inbetalningsterminerna omkring 50 miljoner kronor att bortfalla under nästa budgetår. En sänkning av den extra bensinskatten, vilket vi räkna med, kan väntas innebära minskade statsinkomster på ca 125 miljoner kronor. Om därtill lägges att vissa subventioner enligt av regeringen uppdagna riktlinjer kanske måste utgå under andra halvåret 1950, ca 100—150 miljoner kronor, uppstår en minskning av budgetöverskottet för nästa budgetår med 275—325 miljoner kronor. Då finansministern för nästa budgetår räknar med ett överskott på omkring 470 miljoner kronor skulle detta nedgå till 150—200 miljoner kronor. Budgetöverskottet för innevarande budgetår torde enligt riksräkenskapsverkets beräkningar bliva omkring 200 miljoner kronor. Behovet av budgetöverskott måste bedömas mot bakgrunden av den prognos som uppgjorts för 1950/51. Nationalbudgetdelegationen anser därvidlag riskerna för deflation under nästa budgetår vara något större än för en motsatt utveckling. Vi dela denna uppfattning. Under sådana omständigheter torde därför i varje fall en *ökning* av budgetöverskottet vara obehövlig. En minskning av överskottet med ovan antydd storlek

synes i det läget vara möjligt att genomföra med bibehållen samhällsekonomisk balans.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riskdagen måtte besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för den del av budgetåret 1950/51, som faller inom tiden 1 juli till 31 december med 100 % av grundbeloppet samt för tiden 1 januari till 30 juni med 90 % av grundbeloppet.

Stockholm den 26 januari 1950.

Elon Andersson.

John Bergvall.

Åke Holmbäck.

E. A. Lindblom.